

**Teollisuus
liitto**

**Talouden ja työllisyyden
näkymät
syyskuu 2023**

Tutkimusyksikkö 14.9.2023

Taloustilanne heikentyi loppukesällä

Erityisesti teollisuuden tilanne vaikea Suomessa ja muissa maissa

Diapaketin sisältö:

1. Talouden ja teollisuuden tilanne

- Taloudesta paljon synkkiä uutisia (dia 4)
- Teollisuustuotteiden kysyntä alamaissa maailmalla (dia 5)
- Talousennusteet kootusti (dia 6)
- Inflaatio hidastui elokuussa (dia 7)

2. Työllisyyden kehitys

- Työllisyys ja työttömyys Suomessa (diat 9–11)
- Alueellinen työttömyystilanne (dia 12)
- Teollisuusliiton jäsenten työllisyystilanne (diat 13–14)

3. Suhdannenäkymät

- Taantumaa pukkaa (diat 16–17)

Teollisuus liitto

1. Talouden ja teollisuuden tilanne syyskuussa 2023

Kesällä taloustilanne muuttui selkeästi synkemmäksi

Korkojen nosto ja inflaatio vaikuttavat talouteen entistä voimakkaammin

- Suomen talouden osalta alkuvuosi oli odotuksia parempi. Talous kasvoi etupäässä julkisen kulutuksen vetämänä.
- Kesällä taloudesta alkoi kuulua aiempaa huonompia uutisia.
- Teollisuus kärsii maailmankaupan kasvun pysähtymisestä.
- Rakentamisesta saadaan viikko viikolta entistä heikompia uutisia.
- Talouden viilenemisestä kertoo konkurssien määrän nousu. Teollisuuden konkurssien määrä ei muuttunut.
- Taloja valmistavien Siklatilat Oy:n ja Jukkatalo Oy:n konkurssit alkusyksyllä ovat suurimpia teollisuusyrityksen alasajoja vuosiin. Konkurssien todennäköisyys on kasvanut ainakin rakentamista lähellä olevissa yrityksissä. Esim. Sikla Oy ja Siklaelementit Oy yrityssaneerauksessa.
- Teollisuusyritysten kannattavuus on erinomainen. Kansantalouden tilinpidon (TK 31.8.) mukaan yritysten kannattavuus nousi yllättäen (Q2) vielä aiemmalta huipputasoltakin.
- Reaaliensiot kääntyneet nousuun kevään aikana (Q2) (TK 25.8.).

Teollisuus:

Teollisuus kärsii maailman-talouden jarruttamisesta

Tästä huolimatta metalli teollisuuden tuotantomäärä heinäkuussa ennätyskellisen suuri

Heinäkuun 2023 tunnuslukuja* (TK 8.9.2023):

- Suhdanteen heikkeneminen näkyi teollisuustuotannon määrässä heinäkuussa. Tuotanto kasvoi +1 % kesäkuusta ja väheni -3 % vuodessa. Metalliteollisuus porskuttaa yhä: tuotantomäärä oli ennätyskellisen suuri.
- Teollisuuden uusien tilausten arvo väheni -4 % kesäkuusta. Vuodesta 2022 tilaukset vähenivät -15 %. Osan pudotuksesta selittää hintojen lasku.
- Heinäkuussa teollisuuden tuottajahinnat halpenivat vauhdilla (-10 %) (TK 24.8.)
- Suomen teollisuus kärsii euroalueen talouden synkkenemisestä. Suomen viennin kannalta tärkeissä Saksassa, Ruotsissa ja Virossa tilanne on erityisen vaikea.
- Kesään 2023 asti teollisuuden hyvä suhdanne ja suomalaisten yritysten vahva kilpailukyky lievensivät Venäjän viennin hiipumisen vaikutuksia.
- Nyt kun kysyntä on vähentynyt, Venäjän kaupan nopea lasku näkyy vajeena teollisuusyritysten tilauskertymässä.

*Luvut ovat kausitasoitettuja

Ennusteet:

Hyvin menneen alkuvuoden ansiosta vuoden 2023 BKT-ennusteita ei ole heikennetty

Vuoden 2024 ennusteet hieman alkukesää synkempiä

Suomi 2023–2024*	Vuosi 2023e*	Vuosi 2024e*
Kokonaistuotanto (BKT)	-0,2 %	+0,5 %
Teollisuustuotanto	-1 %	+1 %
Vienti	-3–2 %	-2–4 %

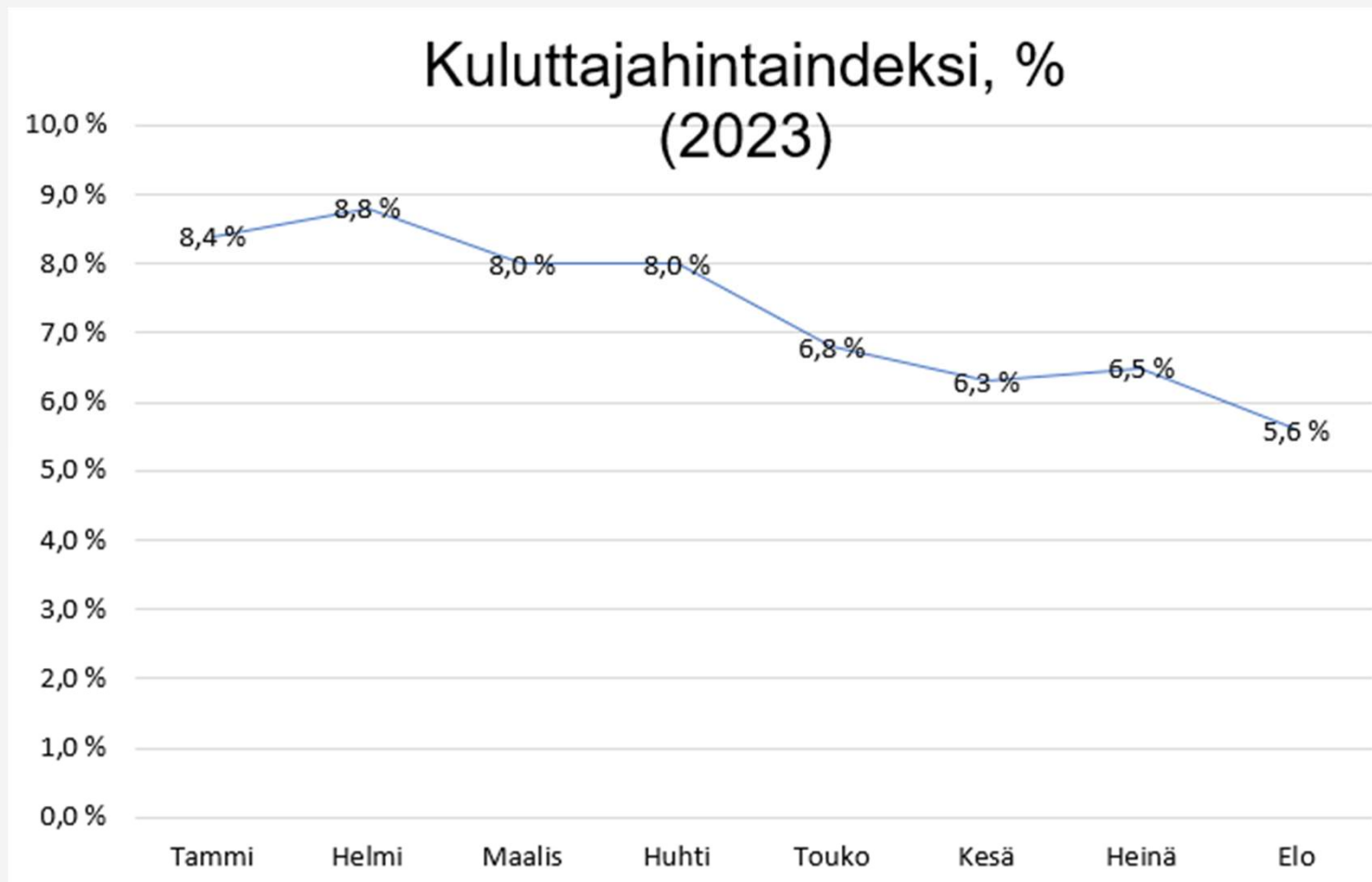
Talouden ennusteita:

- Tutkimusyksikkö on koostanut yhteenvedon eri ennustelaitosten* tekemien arvioiden perusteella.
- Vuodesta 2023 on muodostumassa talouskehityksen kannalta vaisu.
- Vuotta 2024 koskevia arvioita alennettu viimeisimmissä ennusteissa.

* Lähteet: PTT, Nordea, Danske Bank, OP, Suomen Pankki, Valtiovarainministeriö. Teollisuustuotannon osalta myös Labore (8.9.2023). Ennusteet ilmestyneet 15.6.–13.9.2023.

**Inflaatio hidastui
kuukaudessa -0,9 %-
yksikköä, elokuussa
inflaatio 5,6 %**

**Enin osa
hidastumisesta
johtui
Tilastokeskuksen
virheellisestä
sähkönhinta-
indeksistä aiempien
kuukausien
inflaation
laskennassa**

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuus liitto

2. Työllisyyden kehitys

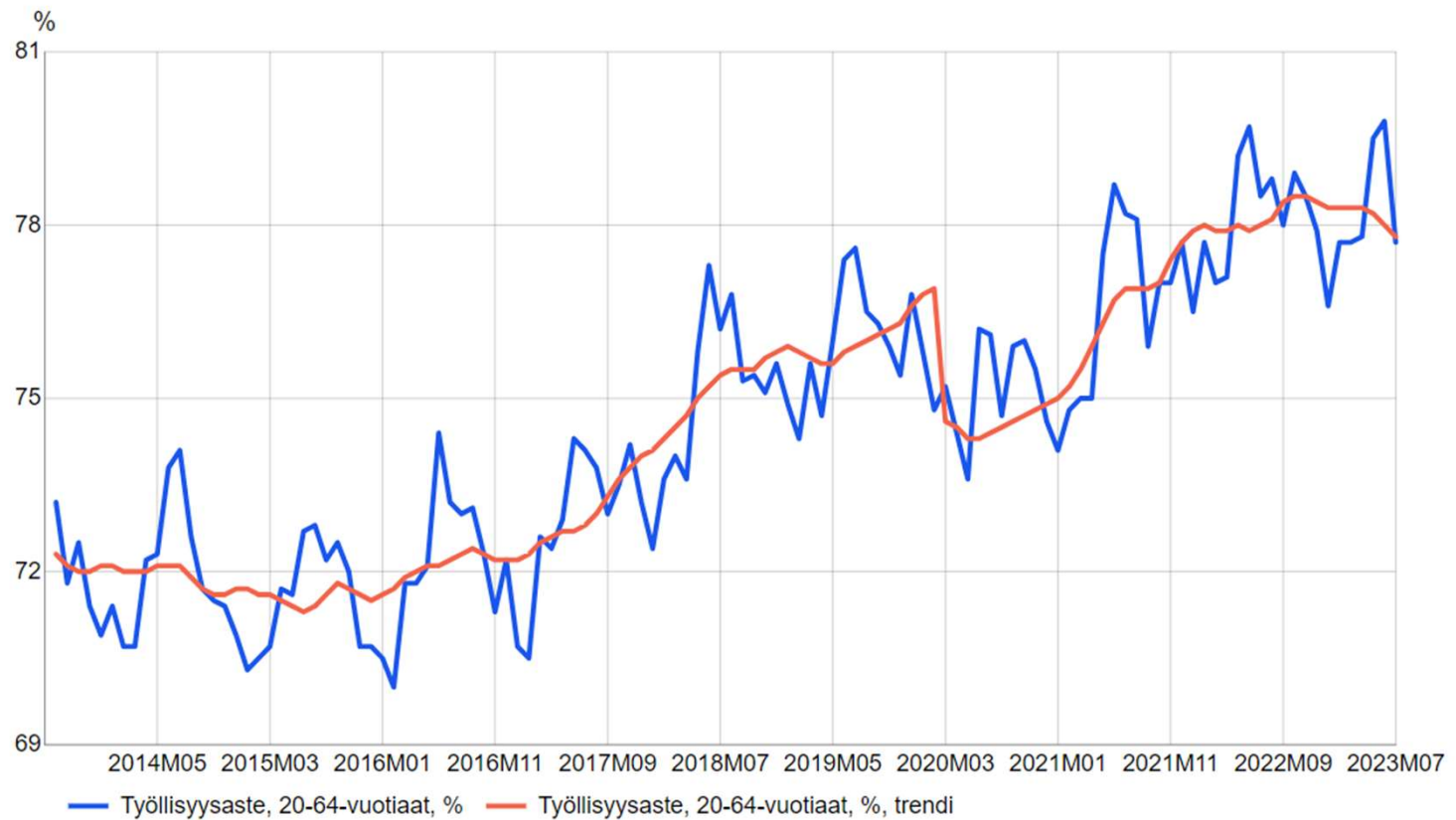

Työllisyysaste jatkaa erittäin korkeana, heinäkuussa trendiluku 77,8 %.

Heinäkuussa 2023 työvoimaa ja työllisiä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

15–74-vuotiaiden työttömyysasteen trendiluku oli 7,2 % heinäkuussa.

Työllisyysaste ja työllisyysasteen trendi 2013/08 - 2023/07, 20–64-vuotiaat

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Lähde: Tilastokeskus/ Työvoimatutkimus

**Teollisuus
liitto**

Tilastokeskuksen mukaan heinäkuussa työvoimaosuus on vähentynyt -1,6 %-yksikköä vuodessa.

Vuosimuutos: työllisyysaste on heinäkuussa laskenut -0,8 %-yksikköä ja työttömyysaste kasvanut +0,3 %-yksikköä vuoden 2022 heinäkuuhun verrattuna.

Työvoimatutkimuksen keskeisimmät tunnusluvut heinäkuussa 2022 ja 2023

	2022/07, %	2023/07, %	Muutos, 2022/07 - 2023/07, prosenttiyksikköä
Työllisyysaste, 20-64-vuotiaat	78,5	77,7	-0,8
Työttömyysaste, 15-74-vuotiaat	6,6	6,9	0,3
Työvoimaosuus, 15-74-vuotiaat	69,9	68,3	-1,6

Kokoaikaisesti lomautetut ja pitkäaikaistyöttömät (TEM):

- Suomessa 18 400 kokoaikaisesti lomautettua heinäkuun lopussa. Vuosimuutos: +3 800 enemmän kuin heinäkuussa 2022.
- Kokoajakaisten lomautusten määrä kasvanut kesän aikana. Kuukausimuutos: +2 600 enemmän kuin kesäkuussa 2023.
- Yli 1 vuoden yhtämittaisesti työttömänä olleita eli pitkäaikaistyöttömiä oli heinäkuussa yhteensä 92 200. Kuukausimuutos: +1 100 pitkäaikaistyötöntä enemmän. Vuosimuutos: -3 200 vähemmän kuin edellisvuoden heinäkuussa.
- Pitkäaikainen työttömyys on pitkälti rakenteellista työttömyyttä.

TEM: Työllisyystilanne Suomessa heinäkuussa 2023

- TEM laskee työttömiksi kaikki työttömät työnhakijat ja kokonaan lomautetut.
- Vuosimuutos: heinäkuun lopussa työttömiä oli 278 747, mikä on +6 494 enemmän kuin vuotta aiemmin.
- Kuukausimuutos: +14 000 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin kesäkuussa.
- Työvoiman kysynnässä ei näy työvoimapula. Avoimien työpaikkojen määrä laskenut vuodessa -37 %. Rekrytointi voidaan hoitaa muuta kautta kuin TEM:n.

TYÖLLISYYSTILANNE 2023 HEINÄKUUN LOPUSSA (I) JA TOIMISTOJEN TOIMINTA HEINÄKUUN AIKANA (II) KOKO MAA

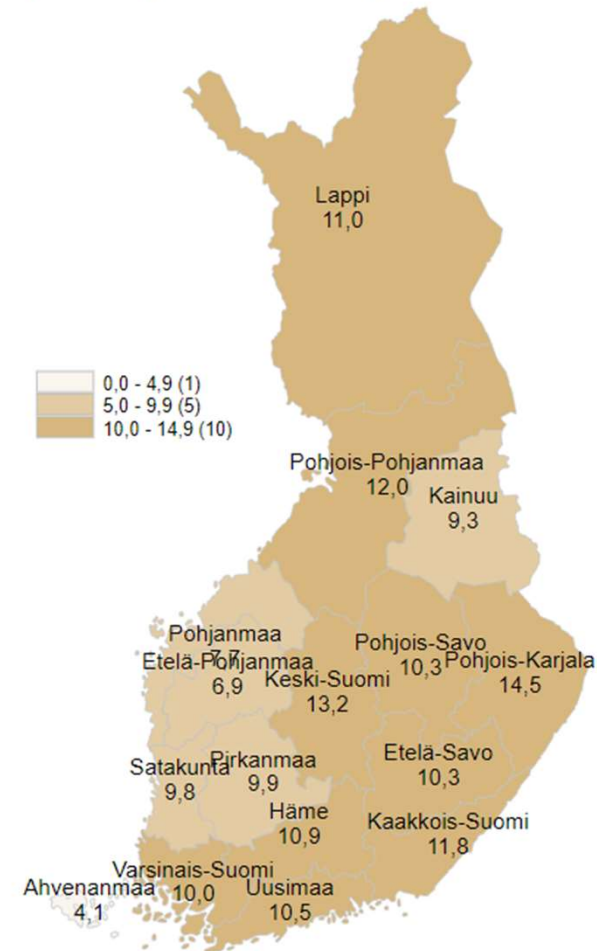
I TILANNE KUUKAUDEN LOPUSSA	Heinä-23	Heinä-22	MUUTOS LKM.	MUUTOS %
A. TYÖNHAKIJAT				
1. Työttömät työnhakijat	278 747	272 253	6 494	2,4
joista kokoaikaisesti lomautetut	18 401	14 623	3 778	25,8
2. Lyhennetyllä työviikolla	4 728	5 351	-623	-11,6
3. Työssä olevat yhteensä	119 499	151 700	-32 201	-21,2
joista kokoaikaisessa työssä	60 733	112 697	-51 964	-46,1
joista osa-aikatyössä	39 595	17 611	21 984	124,8
joista työllistettynä	19 171	21 392	-2 221	-10,4
4. Työvoiman ulkopuolella	77 765	83 331	-5 566	-6,7
joista työllistymistä edistävässä palvelussa	21 726	22 893	-1 167	-5,1
joista koulutuksessa	42 621	43 348	-727	-1,7
1-4 Kaikki työnhakijat yhteensä	480 739	512 635	-31 896	-6,2
B. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ				
1. Avoimet työpaikat yhteensä	53 666	85 276	-31 610	-37,1
joista yli kuukauden avoinna olleet	20 944	39 233	-18 289	-46,6
joista yli 2 kuukautta avoinna olleet	8 826	24 328	-15 502	-63,7

Lähde: TEM/ Työnvälitystilasto

Työttömyyden alueelliset erot

- Heinäkuussa 2023 koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 10,5 %. Vuosimuutos +0,2 %-yksikköä. Kuukausimuutos +1,5 %-yksikköä.
- Työttömien työnhakijoiden osuudet nousivat kuukaudessa lähes kaikilla alueilla. Alueiden väliset erot pysyttelivät samoina. Kuukausimuutos jopa +0,9 %-yksikköä (Pohjois-Karjala).
- Sitkeää työttömyys syveni heinäkuussa rakenne- muutosalueilla: Pohjois-Karjalassa (14,5 %), Keski-Suomessa (13,2 %), Pohjois-Pohjanmaalla (12 %) ja Kaakkois-Suomessa (11,8 %).
- Pohjoisessa ja idässä työpaikat vähenevät, nuoret muuttavat pois ja väestö ikääntyy.
- Työttömien osuus pienin edelleen Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla sekä Ahvenanmaalla.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta ELY-keskuksittain

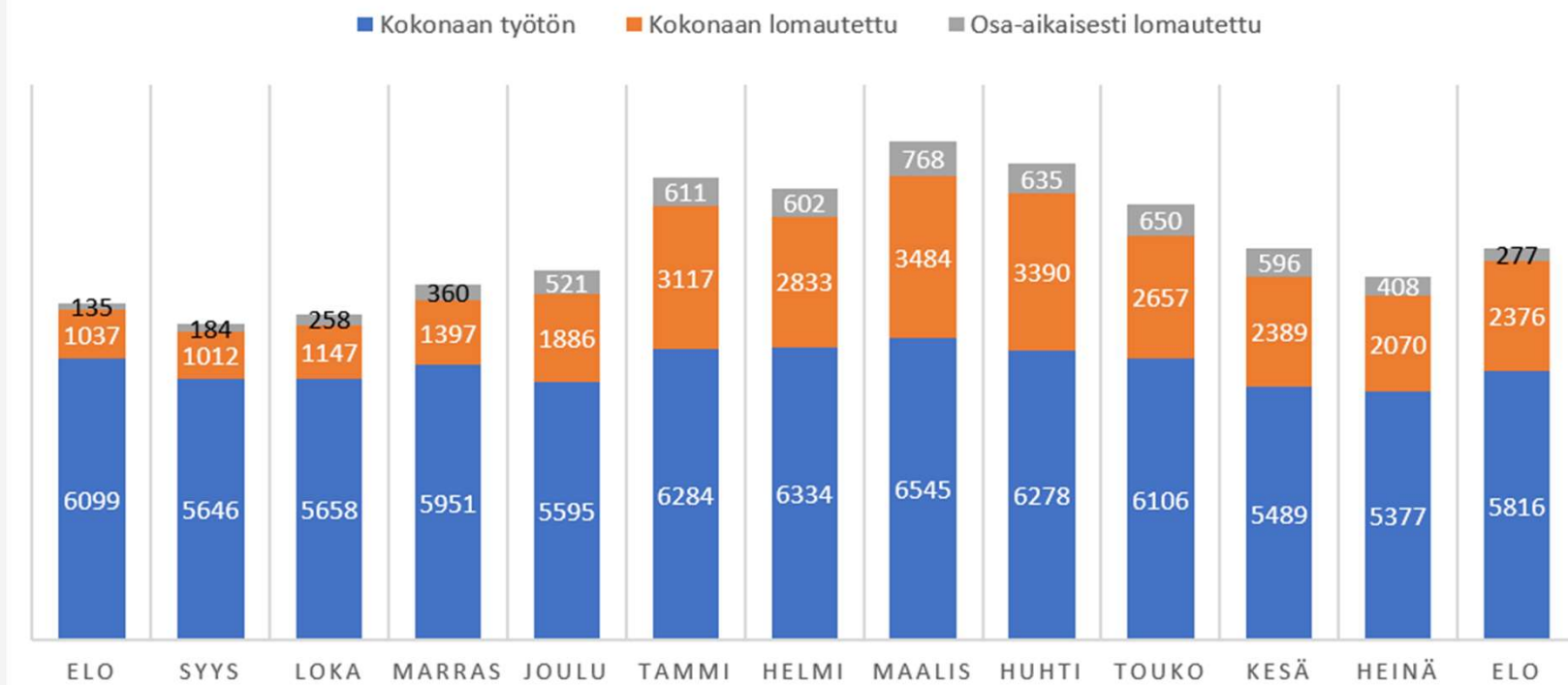
A-kassan data:

Teollisuusliiton
jäsenten
työllisyystilanne
heikentynyt
elokuussa

Työttömyys
kasvussa

Työtön =
kokonaan työtön
tai
kokonaan lomautettu

TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄN KEHITYS, JÄSENET (8/2022 - 8/2023)

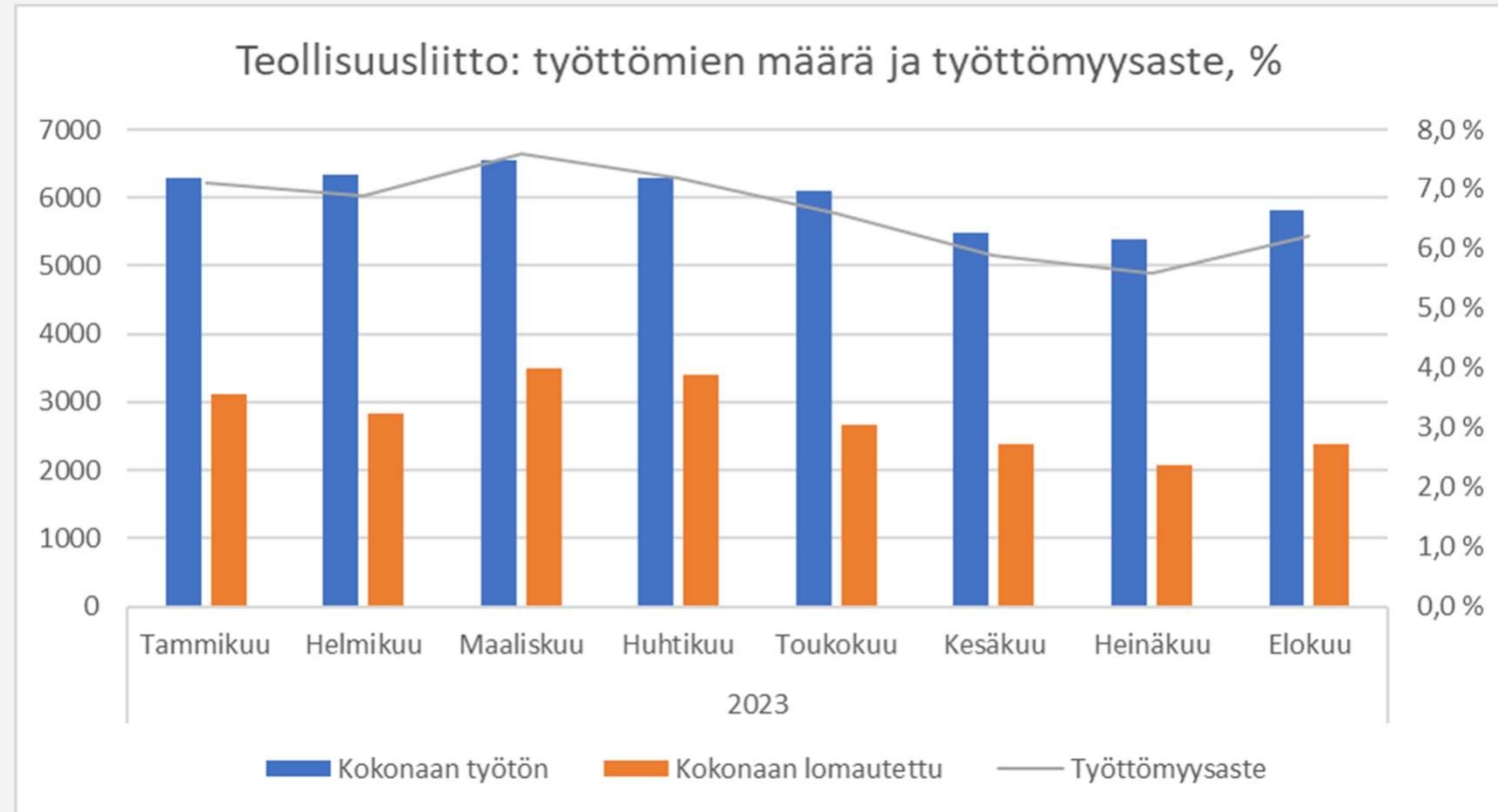

Lähde: Tutkimusyksikkö ja A-kassa

Teollisuusliiton jäsenet:

Kokonaan työttömien ja kokonaan lomautettujen määrä elokuussa lähes 8 200. Kuukausimuutos +749 työtöntä lisää.

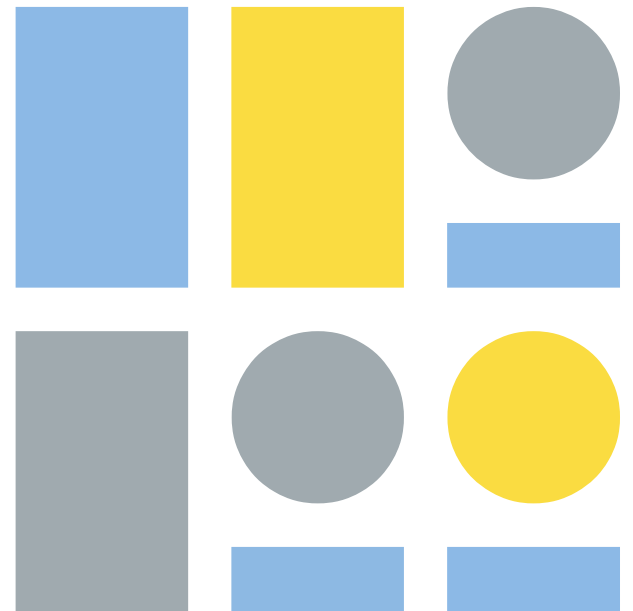
Teollisuusliiton jäsenten työttömyysaste kääntyi nousuun: elokuussa työttömyysaste 6,2 %. Kuukausimuutos 0,6 %-yksikköä.

Lähde: Tutkimusyksikkö ja A-kassa

Teollisuus liitto

3. Suhdannenäkymät

Taantumien toden näköisyys kasvanut loppuvuodelle

Teollisuuden näkymät pysyneet heikompina kuin taloudessa keskimäärin

- Suomen talouden voi ennustaa vaipuvan lievään taantumiaan loppuvuoden aikana.
- Alkuvuoden hyvän talouskasvun jälkeen tähän ei liity suurempaa dramatiikkaa.
- Talouskasvun hiipuminen hidastaa inflaatiota, mikä vuorostaan kääntää korot laskuun. Korkeiden korkojen lasku piristää taloutta vuonna 2024.
- Suomeen jo kauan ennakoitu teollisten investointien nopea kasvu on jälleen siirtynyt. Tämä hidastaa teollisuustuotannon kasvua ja heikentää kilpailukykyä lähivuosina.
- Investointeja jarruttavat korkeat korot, hintojen vaikea ennustettavuus ja heikot kysynnän näkymät.
- Kilpailukyky on kunnossa. Teollisuuden ja viennin pitkittyneet vaikeudet ovat yleismaailmallinen ilmiö. Tilanteen vakavuudesta kertoo sekin, että aiemmin nopeasti kasvaneen Kiinan teollisuus on vaikeuksissa.

Työntekijöiden ansiokehitys sopimus- korotusten varassa, palkkaliu- kumat pysyvät pieninä

Työttömyys voi kasvaa konkurssien myötä, kokoaikaiset lomautukset yleis- tyvät

- Alamaissa ollut kuluttajaluottamus ei näytä kohentuvan, mikä vaikeuttaa yritysten näkymiä kotimarkkinoilla.
- Kotitaloudet eivät ole halukkaita tekemään suurempia hankintoja. Pikkuhuvituksiin sitä vastoin rahaa käytetään.
- Ansioiden nousu (Q2) perustuu aiempia vuosia korkeampiin sopimuskorotuksiin.
- Teollisuuden työntekijöiden palkkaliukumat ovat pysyneet pieninä ja asiaan tuskin on tulossa muutosta varsinkaan, jos suhdanne viilenee.
- Työllisyysaste pysyttelee korkeana, vaikka työvoiman määrä saattaa laskea edelleen verrattuna vuoteen 2022.
- Konkurssien myötä työttömiksi jäävien määrä kasvaa. Kokoaikaisten lomautusten määrä on sekin kasvamaan päin.
- Teollisuusliiton aloilla hirsitaloteollisuuden konkurssit vievät työpaikkoja ja puutuoteteollisuuden lomautukset yleistyvät, kun rakennusalan tuotanto seisoo.